

Den store gnaver

Bæveren er Europas største gnaver. Den voksne bæver har en kropslængde på 95-135 cm og vejer mellem 15 og 35 kg. Kroppen er strømlinet, benene er korte og halen er bred med skælklædt hud.

Når bæveren svømmer bruger den halen og bagbenene, der har svømmehud mellem tæerne, til at drive sig frem. Den kan svømme helt op til 10 km/t hvis det er nødvendigt, men normal svømmehastighed er omkring 3 km/t. På land bevæger bæveren sig lidt kluntet.

Han- og hunbæveren lever sammen hele livet i en lille familiegruppe, der typisk består af deres et år gamle unger samt det nyeste kuld.

En vegetar

Bæveren lever udelukkende af planter. Mens bark fra løvtræer oftest er eneste fødekilde i det sene efterår og om vinteren, består føden om foråret og sommeren af skud, knopper, blade og småkviste af løvtræer samt vandplanter og urter.

Fortænderne er belagt med orange-gul slidstærk emalje på ydersiden, mens indersiden har blødere hvid dentin, der slides hurtigere end emaljen. Det giver fortænderne den skarphed der skal til for at afbarke og fælde træer.

Hvorfor uddøde bæveren?

Bæveren blev formentligt udryddet fra landet for omkring 2000- 2500 år siden i overgangen mellem bronzealder og jernalder. Årsagen menes primært at have været jagt. Både pga. kødet og det vandtætte skind.

At bæveren har været fraværende i dansk natur i måske mere end 2.000 år er længe set i forhold til et menneskeliv. Men for naturen er det ligegyldigt hvor længe bæveren har været væk. Det afgørende for om bæveren kan reetablere sig i Danmark er om dens levesteder fortsat findes og om der er føde nok.

Bævergejl

Bævergejl var i middelalderen med til at reducere bæverens udbredelse i andre lande. Bævergejl er et duftstof fra to kirtelsække nær endetarmen, som er blevet brugt til medicin bl.a. mod al slags feber, lindre fødselsveer og tandpine. Det var sin vægt værd i guld!

Vidste du...?

- At når bæveren slår et klask med halen i vandet, er det for at advare artsfæller om, at der er fare på færde.
- At når bæveren dykker, glider gennemsigtige membraner ned over øjnene, for at hindre at partikler og andet snavs generer eller skader øjnene.
- At bæveren kan lugte vand på en km's afstand
- At bæveren kan holde vejret i op til 15 min
- At voksne bævere svømmer med ryggen under vand mens ungerne svømmer med ryggen delvist over vandet

Miljøministeriet
Naturstyrelsen
Tlf. 72 54 30 00
www.nst.dk

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Bævere i
Nordsjælland

Hvorfor bævere i Nordsjælland?

Formålet med at udsætte bæveren i Nordsjælland er primært at få genindført en økologisk nøgleart. Det vil sige en art, der skaber levedmuligheder for en række andre levende organismer.

Bæverens levevis er med til at skabe naturlig dynamik og variation i form af fældninger og vandløbsændringer. Disse ændringer er med til at øge den biologiske mangfoldighed ved at skabe nye leversteder for andre dyr og planter.

Efter bæveren havde været udryddet fra Danmark siden jernalderen, genudsatte man i 1999 de første bævere i Klosterheden Plantage i Vestjylland. Ti år efter kom bæveren også til Nordsjælland.

Genudsat i Nordsjælland

Med bæveren tilbage i dansk natur, er der også nye spændende naturoplevelser i vente. I Nordsjælland blev der i 2009, 2010 og 2011 udsat i alt 23 dyr i kunstige hytter. Se hvor på kortet.

Bæverne opholdt sig i en kort periode i hytterne, før de forsvandt ud i området. Spor af bæverne er fundet langs søbredden ved Arresø, Ramløse Å og Pøleå - vist med kortet.

Bæverne, der er udsat i Nordsjælland, blev hentet fra Tyskland og er af bæverstammen - Elbenbiber (*Castor fiber albus*). Vurderingen er, at det er denne bæverstamme, som kommer tættest på de bævere, der oprindeligt levede i Danmark.

Se bævere

Bæveren er mest aktiv om natten, men du kan være heldig at se den i det tidlige morgengry og i tusmørket om aftenen. Hører du et klask i vandet, har bæveren sikkert opdaget dig og advaret sine artsfælder og chancen for at se bæver er væsentligt forringet.

Spor af bæveren kan ses døgnet rundt. Fældede træer har allerede sat deres præg på visse vådområder. Flere steder langs vandløb og søer kan man nu se bæverens stier, af-gnavede grene og fældede træer.

Se efter små dæmninger eller opstemninger i vandløbene og skråt afgnavede grene eller fældede træer. Det kan næsten se ud som om, at grenen er blevet skåret af med en saks, men hvis du kigger efter er der tydelige tandmærker.

Naturens bygmester

Bæveren er tilpasset et liv i ferskvand og opholder sig i eller tæt ved vandløb, kanaler, søer, vandhuller og moseområder.

Bæverens bolig kan være godt skjult i terrænet. Han- og hunbæveren lever sammen hele livet og bygger ofte deres bo ved at grave en hule ind i brinken ved en sø eller å.

Hvis hulen er for lille udvides boet ved at de bygger en hytte af små træstammer, grene, kviste og mudder oven på. Unge fødes i maj-juni og bliver i boet i 1 - 2 måneder efter fødslen.

For at sikre familien mod rovdyr er indgangen dækket af vand. Derfor er bæveren mange gange nødt til at hæve vandstanden ved at bygge dæmninger hen over lavvandede vandløb. Den øgede vandstand skaber også opbevaringsplads under vandet og isen til vinterforrådet.